

Jak to s námi dopadne?

L 16,19-31

Na konci pohádek se objevuje věta: „ A žili šťastně až do smrti. “ To si většina lidí přeje pro sebe a své blízké. Kvůli tomu se také mnoho namáháme a pracujeme. Boháčovi z Ježíšova příběhu se to v podstatě podařilo. Dá se říct, že žil šťastně *až do smrti*. Ježíš neříká, zda se příběh skutečně udál, nebo zda jde o podobenství. Každopádně obsahuje důležité sdělení. Mnozí chtějí žít v blahobytu, jako onen boháč. A nikdo by jistě nechtěl dopadnout jako nemocný chudák Lazar, který „bydlel“ na ulici u brány boháčova domu. Ježíš nám tu však názorně ukazuje, že dokud žijeme v tomto těle, nic ještě v pravém slova smyslu *nedopadlo*. Jak to s námi *dopadne*, to se ukáže teprve na onom světě. Všimněme si toho, že v příběhu ani jednou nezaznělo boháčovo jméno. Naopak o nemocném chudákovi, který žil v jeho blízkosti, víme, že se jmenoval Lazar. To jistě není náhodou. Bohatý člověk byl možná důležitý ve svých očích a v očích mnoha jiných lidí. Mnozí možná byli rádi, že se s ním znali, že ho znali jménem. Bůh ho ale neznal. Ne že by o něm nevěděl. Bůh ví přece o každém člověku úplně vše. Ale neznal se s ním. Byl to pro něho cizí člověk. S Lazarem se ale Bůh znal. Bohatství onomu boháči možná zajistilo význam v očích lidí, ale ne v očích Božích. Naproti tomu chudák, od kterého se mnozí odvraceli, byl pro Boha důležitý. Mezi řádky můžeme číst, že Lazar i přes své utrpení ctil a miloval Boha. Život v hmotném dostatku nám může poskytnout pocit zajištěnosti. Může nám poskytnout i pocit důležitosti. Je to však iluze, která nejpozději po naší smrti skončí. Když oba muži zemřeli, ukázalo se, že všechno bylo jinak, než jak to za jejich pozemského života vypadalo. Boháč byl vlastně už zaživa mrtvý, i když žil v nadbytku. Po smrti se ocitl v místě muk. Naproti tomu Lazar byl anděly přenesen k Abrahamovi. Byl přenesen tam, kde na všechna svá někdejší trápení mohl klidně zapomenout a kde mu bylo blaze.

Mnozí lidé už spáchali sebevraždu. Jedním z důvodů k tomuto činu může být, že člověk hledá úlevu. Hledá únik od bolesti, kterou mu přináší život v tomto těle a v tomto světě. Ježíš nám však ukazuje, že smrt nemusí být únikem před utrpením. Po smrti mohou člověka čekat ještě větší muka. Ta zakoušel boháč z našeho příběhu. Nacházel se v jakémsi plameni, a když v dálce viděl Abrahama a Lazara, chtěl, aby mu Lazar alespoň navlhčil špičku jazyka. Ježíš zde o posmrtných skutečnostech mluví bezpochyby obrazně, za použití přirovnání z našeho světa. Nemusíme se tedy příliš zabývat například úvahami o tom, v jakém těle se trpící člověk nacházel. Úleva (byť sebemenší) nebyla pro bývalého boháče a bonvivána¹ možná. Abraham mu

¹ požitkářského člověka

připomíná, že si příjemných věcí užil už za svého pozemského života. Lazar naopak v životě hodně trpěl a po smrti se raduje. Skoro jakoby se tu tvrdilo, že čím hůř na tom budeme během pozemského života, tím lépe na tom budeme po smrti. Takhle to ale nefunguje. Ježíš ani Bible nic takového neučí. Lazar nebyl v ráji kvůli tomu, že býval chudý a nemocný. Boháč nebyl v mukách kvůli tomu, že býval bohatý. Nejhlubší příčina jejich posmrtného stavu tkvěla v něčem jiném, než v jejich majetkových poměrech. Spočívala v jejich vztahu k Bohu.

Když už boháč nemohl dosáhnout alespoň malinké úlevy, vzpomněl si na svých pět bratrů, kteří byli dosud naživu. Věděl dobře, jaký život vedli, a nechtěl, aby se po smrti dostali na stejné hrozné místo jako on. Pravděpodobně i oni vedli bezbožný a sobecký život. Chtěl tedy, aby Abraham poslal Lazara, aby jeho bratry varoval. Snad si představoval, že Lazar jeho bratrům poví, co je po smrti čeká, pokud nepřehodnotí a nezmění svůj přístup k životu. Podle Abrahama však byla taková akce *zbytečná*: „*Mají Mojžíše a Proroky, ať je poslouchají!*“ (L 16,29 ČEP) Jinými slovy: Mají Bibli. Mohou se řídit podle jejích slov. Boháčovi bratři byli zřejmě Židé, kteří sobotu co sobotu navštěvovali synagógu. Naslouchali čtení Písma svatého a výkladům Písma. Účastnili se svátků v chrámě. I dnes je možné takto žít. Číst Bibli, poslouchat různé výklady. Chodit pravidelně na bohoslužby. Ale přitom všem může člověk zůstat Bohu cizí, žít si svůj život jen pro sebe a podle sebe.

V odpovědi na Abrahamovu poznámku nacházíme narážku na příčinu boháčova pobytu v místě trápení: „*Ne tak, otče Abrahame, ale přijde-li k nim někdo z mrtvých, budou činit pokání.*“ (L 16,30) Sám boháč za svého života nebral slova Bible vážně. Sám nečinil pokání, čili nepřehodnocoval a neměnil podle Božích pravidel svůj způsob života. Jeho přístup k životu se projevil i netečností vůči Lazarovu utrpení. Chování psů v první části příběhu má možná představovat kontrast vůči chování tohoto bohatého člověka. Zvířata měla o nemocného chudáka větší péči než člověk, který s ním měl mít soucit. Boháč věděl, že na něho samotného kdysi slova Písma svatého neplatila. Myslel, že nadpřirozený úkaz v podobě návštěvy zesnulého Lazara by na jeho bratry mohl zapůsobit silněji než slova Bible. Skrze Bibli mluví Bůh i k nám. Ale bereme jeho slova vážně? Věříme jim? Řídíme se podle nich v našich životech? Z další Abrahamovy odpovědi znovu vyplynulo, že posílat Lazara k lidem, jako byli boháčovi bratři, by bylo *zbytečné*. Pokud někdo nebere vážně psané Boží slovo, pak ho nepřesvědčí ani sebevětší zázrak: „*Neposlouchají-li Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.*“ (L 16,31 ČEP) Naším problémem nemusí být, že toho z Bible nevíme dost. Naším problémem může být, že se neřídíme podle toho, co už víme. A tak je pro nás tento Ježíšův příběh novou výzvou, abychom sdělení Bible brali opravdu vážně. Zejména si potřebujeme brát k srdci dobrou zprávu o Pánu Ježíši Kristu. On sám ji ve stručnosti vyjádřil známou větou: „*Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.*“ (J 3,16 ČEP)